

CHAPTER «GEOGRAPHICAL SCIENCES»

PROBLEMS AND PROSPECTS OF THE DEVELOPMENT OF CARNIVAL TOURISM IN UKRAINE

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КАРНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Mariya Lushchyk¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-255-5-3>

Abstract. The development of carnival tourism is constantly gaining momentum, because domestic and foreign consumers are no longer interested in visiting familiar sights or a traditional beach vacation devoid of vivid impressions. Therefore, the appearance and development of carnival tourism services on the international market led to an increase in demand among consumers for this rather new direction in the specified industry. At the same time, carnival research is still at an early stage of development, and needs more detailed study by tourism operators and tourism researchers.

The object of the study is the peculiarities, problems and prospects of the development of carnival tourism in Ukraine. The purpose of the work is the analysis and prospects for the development of carnival tourism, as well as the study of the feasibility of introducing carnival tourism on the territory of Ukraine. The realization of this goal is carried out by solving the following tasks: to consider the theoretical aspects of the research of carnival tourism; to assess the prospects for the development of carnival tourism in Ukraine using the questionnaire method; justify the problems of the development of this type of tourism and propose ways to solve them.

In the course of writing the chapter, various research methods were used: the method of comparative analysis and a comprehensive approach – to generalize the theoretical foundations of the development of carnival tourism,

¹ Candidate of Geographical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Tourism,
Lviv Polytechnic National University, Ukraine

the method of systematic analysis – to study the modern problems of the development of carnival tourism, statistical and visual-graphic methods – to reflect the trends of the development of carnival tourism. The following methods were also used: modeling; observation; synthesis; generalization. The scientific novelty of the work consists in obtaining new theoretical provisions for solving problems, as well as in a detailed outline of the prospects for the development of carnival tourism in Ukraine and the world.

The theoretical and practical significance of the work is that the conclusions formulated as a result of the research can be used for further research on carnival tourism both in the countries of the world and in Ukraine and in its individual regions, regions or cities, in particular, regarding the development of a tourism development strategy, marketing research in the field of carnival movement, as well as in one's own professional activity. In addition, the work can serve as additional material, reference and methodical auxiliary source for students, graduate students, teachers, as well as specialists working in the field of tourism.

1. Вступ

Гедоністична функція туризму, яка передбачає створення позитивної та святкової атмосфери подорожі, і дозволяє туристу відчувати себе щасливим у процесі мандрівки, є чи не однією із основних. У цьому контексті, важко назвати більш відповідний цій функції вид туризму, аніж карнавальний туризм.

Карнавальний туризм по суті став феноменом XXI ст. Із заняття, доступного на початку століття вузькому колу осіб, він перетворився в масове захоплення мільйонів людей планети завдяки тому, що бажання подорожувати поєдналося з доступністю туристичних destinations і покращенням матеріального становища мандрівників. Розвиток карнавального туризму постійно набуває все більшого розмаху, адже вітчизняним та іноземним споживачам стає нецікавим відвідування вже вивчених пам'яток або традиційний пляжний відпочинок, позбавлений яскравих вражень. Тому, поява та розвиток на міжнародному ринку туристичних послуг карнавального туризму зумовили підвищення попиту серед споживачів на цей досить новий напрям в означеній галузі.

Водночас, дослідження карнавалів все ще знаходиться на ранній стадії розвитку, та потребує більш детального вивчення туристич-

ними операторами туризмознавцями. В даний час все ще актуальним є питання щодо аналізу його проблем та перспектив розвитку, адже такий підхід сприятиме підвищенню економічного рівня країн, розвитку внутрішнього туризму та росту туристичних потоків.

Об'єктом дослідження є особливості, проблеми і перспективи розвитку карнавального туризму в Україні. **Метою роботи** є аналіз та перспективи розвитку карнавального туризму, а також дослідження доцільності впровадження карнавального туризму на території України. Реалізація цієї мети здійснюється за допомогою вирішення наступних **завдань**:

- розглянути теоретичні аспекти дослідження карнавального туризму;
- оцінити перспективи розвитку карнавального туризму в Україні за методом анкетування;
- обґрунтувати проблеми розвитку даного виду туризму і запропонувати шляхи їх вирішення.

У ході написання розділу були використані різноманітні **методи дослідження**: метод порівняльного аналізу та комплексний підхід – для узагальнення теоретичних засад розвитку карнавального туризму, метод системного аналізу – для вивчення сучасних проблем розвитку карнавального туризму, статистичний та візуально-графічний методи – для відображення тенденцій розвитку карнавального туризму. Також були використані наступні методи: моделювання; спостереження; синтезу; узагальнення. **Наукова новизна** роботи полягає в отриманні нових теоретичних положень щодо розв'язання проблем, а також в детальному окресленні перспектив розвитку карнавального туризму в Україні та світі. **Теоретична і практична значущість** роботи у тому, що сформульовані в результаті дослідження висновки можуть бути використані для подальших досліджень карнавального туризму як у країнах світу, так й в Україні та в окремих її регіонах, областях чи містах, зокрема, щодо розробки стратегії розвитку туризму, проведення маркетингових досліджень у сфері карнавального руху, а також у власній професійній діяльності. Крім того, робота може слугувати додатковим матеріалом, довідково-методичним допоміжним джерелом для студентів, аспірантів, викладачів, а також фахівців, які працюють в сфері туризму.

2. Теоретичні та історичні засади розвитку карнавального туризму

Розпочинаючи дослідження сутності поняття карнавалу, слід зазначити, що джерело його походження практично не з'ясовано, навіть більше, етимологія слова також не є достовірною і підтвердженою.

Дослідники вважають, що перші карнавали були сільськогосподарськими святами та відбувались під час зміни пір року. За однією з версій, поняття «карнавал» походить з латині, «carrus navalis» – це був так званий візок-платформа, на якій в Європі ще до нашої ери, перевозили богів родючості на різноманітних святкуваннях та парадах. Взагалі, у свідомості людей карнавал – це, насамперед, свято життя. Багато хто навіть впевнений, що «карнавал» у перекладі означало саме «свято» чи «фестиваль». Інша версія розповідає, що слово «карнавал» складається з двох латинських коренів – «carne» – м'ясо та «vale» – прощай. Саме тому карнавал означає «прощання з усім м'ясом», адже наступних 40 днів, протягом усього Великого Посту до Великодня, християни не вживають жодного м'яса. Таким чином ця версія етимології слова, вказує на християнське походження періоду святкування.

З цієї причини ця подія завжди святкувалася з неділі до вівторка, за сорок днів до Страсного тижня та була своєрідним кордоном, за межами якого починався Великопісний період. Свято було поширене переважно у католицьких країнах та супроводжувалось народними гуляннями, барвистими ходами, перевдяганням та маскарадами. Це був час загального тріумфування і всездозволеності.

Хоча думка про те, що карнавал – це «народне свято, не пов'язане з церковними обрядами», доволі поширена у фольклористиці й мистецтвознавстві, проте неможливо не визнати, що час його проведення визначається за церковним календарем.

Аналогічними до європейських католицьких карнавалів вважають східнослов'янську Масляницю або М'ясопусту у православних. Все це також пов'язане з вуличними ходами та театралізованими виставами.

Британський історик *Джон Боссі*, у статті про походження звичаїв під час карнавалу, стверджує, що «це були, християнські за характером, та середньовічні за походженням події: хоча широко розповсюджується думка, що вони продовжували деякий свого роду дохристиянський культ, проте фактично немає жодних доказів того, що вони

існували задовго до 1200 року». Великий піст був періодом голодування, «тому карнавал являв собою останній період бенкетів і святкування перед духовними суворостями Великого посту». Протягом цієї частини християнського календаря м'яса було багато, і його споживали під час карнавалу.

Також *Бахтін М. М.*, який був філософом та теоретиком європейської культури, у своїх працях започаткував теорію карнавалу. Взагалі карнавал був частиною народної культури, проте Бахтін писав, що карнавал є «реальною формою життя». Він вважав, що такі свята різоче відрізняються від офіційних і протистоять їм, фактично будують новий світ. По-перше, там розмивається грань між глядачем і виконавцем: «Карнавал не споглядають, – у ньому живуть, і живуть усі, бо за своєю ідеєю він всенародний. Поки карнавал відбувається, ні для кого немає іншого життя, крім карнавального. Від нього нема куди піти, бо карнавал не знає просторових кордонів», – писав він.

У різних словниках та енциклопедіях карнавал визначається практично однозначно – як *вид народного свята (гуляння) просто неба, що супроводжується танцями, театралізованими іграми, маскарадами, ходами та ін.* («Великий енциклопедичний словник», «Словник іноземних слів», «Глумачний словник» С. І. Ожегова та ін.).

Зокрема, в *Кембриджському словнику англійської мови* є також своє трактування поняття карнавал. Це *особливий період публічних розваг і заходів, пов'язаних із носінням незвичайного одягу, танцями, участю у змаганнях, їжею та питтям, які зазвичай проводяться на вулицях міст.*

Крім того, слід з'ясувати співвідношення понять «карнавал» та «маскарад», які часто згадуються синонімічно. Це слово походить від італійського «maschera», що означає бал, зібрання людей у масках. За визначенням карнавалу, маскарад – це його важлива частина, тобто визначення карнавалу ширше і включає поняття самого маскараду. Отже ми розглядатимемо карнавал як різновид народного свята, у якому присутні такі основні елементи: театралізовані шоу, танці, ігри, маскаради, ходи тощо.

Карнавал як форма урочистої культури набув широкого поширення при організації масових свят. Це пов'язано з тим, що карнавал є такою формою свята, в рамках якого здійснюється наступність самотутніх традицій окремих народностей та повноцінний діалог культур різ-

них країн та територій, що особливо актуально сьогодні. Насамперед, це збереження та пропаганда карнавальних традицій як невід'ємної частини світової культурної спадщини та сприяння розвитку цього виду туризму в різних країнах.

У сучасній літературі описи карнавалів часто зустрічаються в публіцистиці та рекламних виданнях, що дозволяє зробити висновок про те, що карнавал є стійким об'єктом культури, вельми привабливим і, відповідно, прибутковим об'єктом туристичного бізнесу.

Щодо поняття саме карнавального туризму, вітчизняна наукова література конкретних визначень немає.

Певні відомості ми можемо почерпнути у статті *Зими О. Г.*, в якій йдеться, що *«карнавал є складовою подієвого туризму, де описується, що це подорож з відвідування святкового дійства, яка спрямована на отримання емоційного задоволення від неформального спілкування в умовах гри, театралізації, більшої, ніж у повсякденному житті, свободи дії»* [6]. Також науковець *Зима О. Г.* у своїй статті згадує, про те, що карнавали є різновидом подієвого туризму, та є одним із засобів спілкування, який дозволяє, з одного боку, враховувати соціальні та культурні особливості країни-організатора туристичного бізнесу, а з іншого – формувати лояльність споживачів [6].

Дуже важливим є визначення місця карнавального туризму у видо-вій структуризації туризму. Здебільшого всі дослідники згадують цей вид туризму у структурі event-туризму. Останні роки дослідженню цього питання присвятили свої праці такі вчені, як *О. В. Бабкін*, *П. В. Тищенко*, *І. В. Давиденко*, *О. В. Шикін*. У цих публікаціях було висвітлено багато питань щодо класифікації подієвого туризму.

І. В. Смаль у своїй праці «Туристичні ресурси світу» вважає, що окремі види подієвого туризму найбільш доцільно класифікувати за тематикою заходу [12]. Саме карнавали він відносить до культурно-історичних подій.

Щодо розвитку карнавалів в Україні немає жодних відомостей. Проте у традиційних дохристиянських та релігійних святах, таких як Різдво, Великдень, свято Івана Купала, прослідковується багато спільних ознак із карнавалом. Це перевтілення в тварин та духів, зосередження на майбутнє, весну, нове життя, і, звичайно, розваги просто неба через ігри, танці та пісні.

Зокрема, варто виділити думку українських дослідників, яка вказує на те, що в основі західноєвропейського карнавалу лежить свято, під назвою Масляна. Однак, у східній традиції масляний тиждень проводиться в неділю, за шість тижнів до Великодня.

У книзі відомого письменника Миколи Гоголя описано враження іноземця, який побував у такий період XIV ст. на українських землях. Він писав: «Масляна нагадує мені італійський карнавал, який водночас таким же чином відбувається... Карнавал лише відрізняється від Масляної тим, що в Італії протягом всього цього дійства, не допускається зайвого розгулу, день і ніч все охороняється кінною та пішою міською вартою, на відміну від тутешньої, яка бере участь та розважається разом з усім народом».

Чому ж в Україні не прижились загальноприйняті традиції європейського карнавалу, на мою думку очевидні. Це пов'язано з тим, що *релігія* відігравала *важливу* культурно-історичну роль і мала надзвичайний вплив на тутешній народ. А як відомо церква негативно відносилася до масок та інших обов'язкових атрибутів карнавалу. Тому все-таки важливішими були не світські, а релігійні святкування, де всі були рівними та дотримувались всіх заборон.

3. Оцінка перспектив та використання світового досвіду в розвитку карнавального туризму в Україні

В останні роки вплив глобалізації міжнародного туризму призвів до посилення конкуренції між популярними напрямками туризму та пошуку кращих позицій на цьому ринку. Досвід показує, що за певних умов соціального, економічного, політичного, технологічного та екологічного характеру майже кожен регіон України має ресурси, які певною мірою можна використати в туристичних цілях. Проте через відмінності у складі, кількісних та якісних характеристик туристичних ресурсів, їх потенціал у кожному регіоні індивідуальний. Запровадження мега-заходів, тематичних подій у різних куточках світу, демонструє успіх та значні внески бюджетам усіх рівнів.

Взагалі, карнавальний туризм – молодий і майже не освоєний напрямок туризму в Україні. Проте, концепція регіонального розвитку на основі карнавального туризму є дуже перспективною, оскільки дає відносно швидкі та позитивні економічні результати (рис. 1).

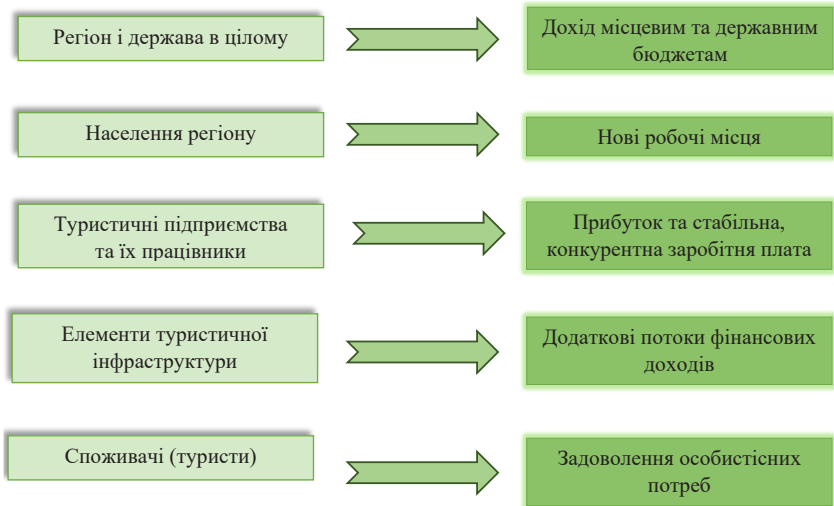

Рис. 1. Прогнози соціально-економічних ефектів від розвитку карнавального туризму

Джерело: розроблено автором

Світовий досвід показує, що найкращим способом розвитку даного виду рекреації в певній місцевості – це створення місцевих маркетингових організацій та асоціацій, основною функцією яких є формування іміджу того, чи іншого регіону, збільшення кількості туристів, та об’єднання зусиль різних міст і країн у справах підвищення ефективності роботи даних організацій.

У Північній Америці найвпливовішою є Вест-Індійська карнавальна асоціація («WIACA»), а досвід Європи демонструє Асоціація європейських карнавальних міст («FECE»), яка є наймасовішою у світі, об’єднавши 100 міст з 52 країн, не тільки європейських. Тому створення та членство України в таких організаціях стане одним із чинників до ще більшого розвитку, удосконалення карнавального туризму країни, та допоможе популяризувати карнавальні події не тільки серед українців, але й іноземних туристів.

Також карнавальний туризм сприятиме розвитку усієї туристичній галузі в Україні за допомогою наступних факторів:

- зацікавлення молодого покоління завдяки неординарності святкування;
- розвиток і поширення українських традицій;
- виховне значення;
- інформаційна цінність (поширення позитивного іміджу країни);
- залучення інвестицій українських та іноземних компаній;
- розвиток малого і середнього бізнесу;
- співпраця органів державної влади та суб'єктів туристичної діяльності.

Світовий досвід також демонструє, що передумовами проведення карнавалів є своєчасне інформування та популяризація заходу, публічний доступ до інформації про подію, та її системна організація. Це дозволяє туристичним компаніям заздалегідь планувати організацію туристичних продуктів, які будуть відомі серед самих туристів. З цією метою на державному рівні:

1. Необхідно розробити календар карнавальних подій, які можуть зацікавити туристів.

2. Забезпечити на державному рівні фінансування витрат, пов'язаних з маркетинговою діяльністю та організацією заходів. Якщо підкріпити інформацією туристичні компанії за пів року-рік до події, вона за цей час може стати центром тяжіння для туристів, як факт реклами та маркетингу повинна приділятися не менша увага, аніж самому святкуванню.

3. Докласти усіх зусиль, щоб такі події проводились систематично.

4. Стимулювати туристичні компанії до розробки туристичних продуктів на основі проведення карнавалів за рахунок економічних механізмів (наприклад, зниження податків).

5. Сприяти підготовці експертів та організації різноманітних тренінгів з метою демонстрації світового досвіду для розвитку даного виду туризму.

6. Розробити логістику та розвивати інфраструктуру для кожної події такого роду [2; 18].

Ці заходи, сприятимуть формуванню у туристів інтересу та стабільного попиту до карнавалів в Україні, що в свою чергу стимулюватиме розвиток діяльності даного виду туризму.

Для виявлення оцінки потреб зацікавленого населення України у карнавальних турах була розроблена анкета та проведено анкету-

вання. В анкетуванні брали участь 120 осіб, воно проводилося в період з 23 по 31 травня та було розіслане респондентам у соціальних мережах.

Відповідно до результатів, можна зробити такі висновки: із 120 опитаних осіб, 13,3% склали чоловіки, відповідно 86,7% жінки.

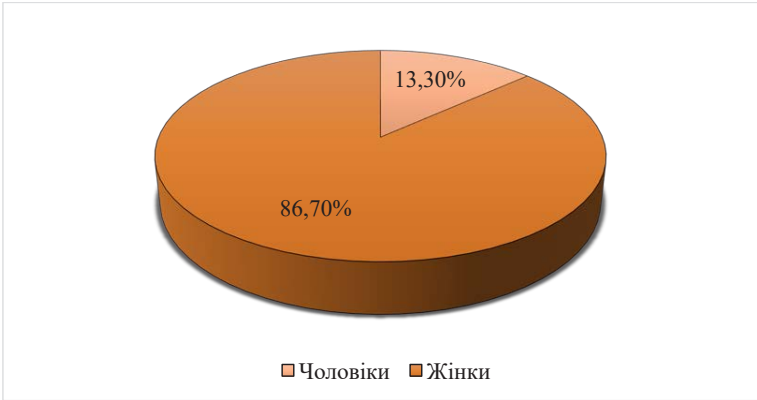

Рис. 2. Співвідношення опитаних чоловіків та жінок

Джерело: розроблено автором

За віком, респонденти розподілилися таким чином: а) до 18 років – 6 осіб; б) 18-25 років – 44 особи; в) 26-35 років – 24 особи; г) 36-45 років – 22 осіб; д) 46-60 років – 18 осіб; е) 61 рік і більше – 6 осіб.

Щодо роду занять опитаних, то більшість виявились працюючими (46,7%), 35% – студенти, 10% – безробітні, інші види зайнятості склали (8,3%).

На одне з основних питань – «Чи чули Ви коли-небудь, про таку подію, як «карнавал»?» опитувані дали стовідсоткову відповідь: – «Так».

Щоб дізнатись детальніше про який із світових карнавалів опитаним відома якась інформація можна проаналізувати діаграму на рис. 6.

Цікавим було проаналізувати ресурси, звідки зазвичай потрапляла інформація щодо таких подій до опитуваних. Дані показують, що найефективнішими можна вважати соціальні мережі та інтернет (78,3%).

Зі 120 респондентів 14 осіб вже були на карнавалі, 102 виявляють таке бажання, а тільки 4 осіб не бажали б побувати на такій події, адже вказують, що не люблять великого скупчення людей.

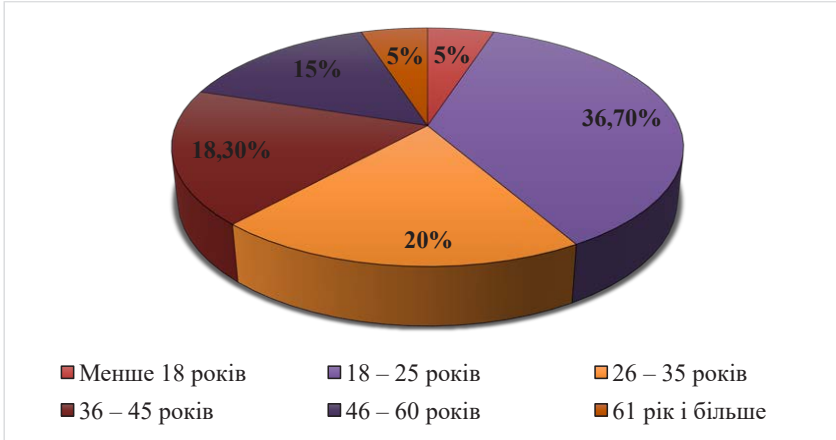

Рис. 3. Вікове співвідношення опитаних

Джерело: розроблено автором

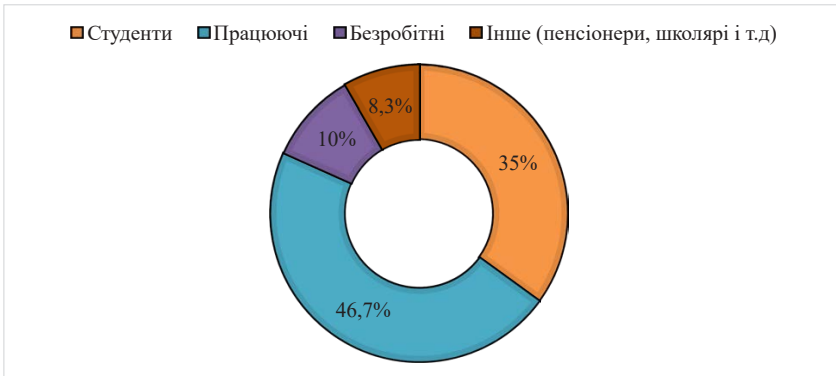

Рис. 4. Співвідношення роду занять опитаних

Джерело: розроблено автором

На рахунок проведення карнавалів в Україні було надано можливість оцінити їхній рівень розвитку в країні за 10-бальною шкалою, де 1 – зовсім не розвинений, 10 – дуже добре розвинений. Можна проаналізувати, що практично більшість респондентів оцінює український карнавал досить низько.

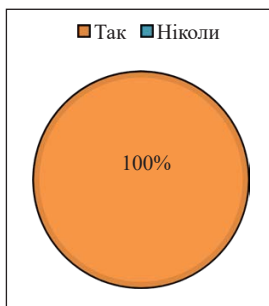

Рис. 5. Рівень обізнаності опитуваних щодо поняття «карнавал»

Джерело: розроблено автором

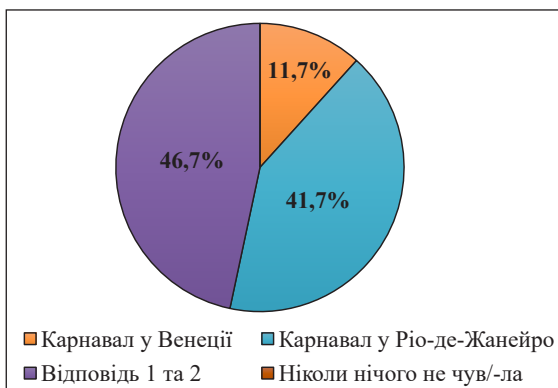

Рис. 6. Найвідоміші світові карнавали

Джерело: розроблено автором

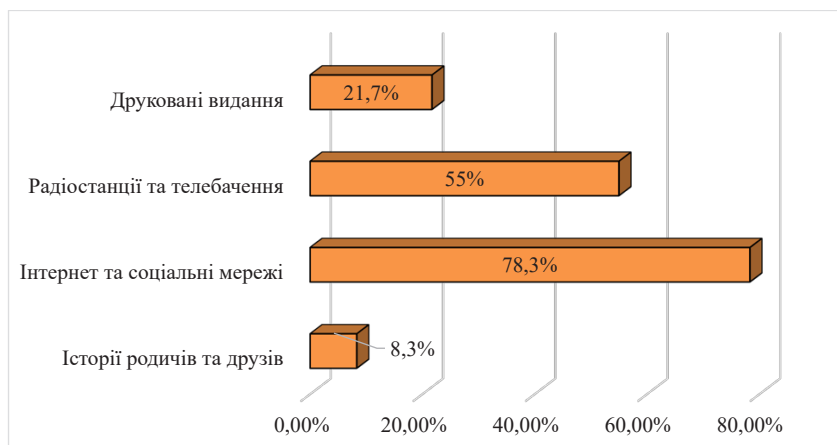

Рис. 7. Джерела інформації про карнавали

Джерело: розроблено автором

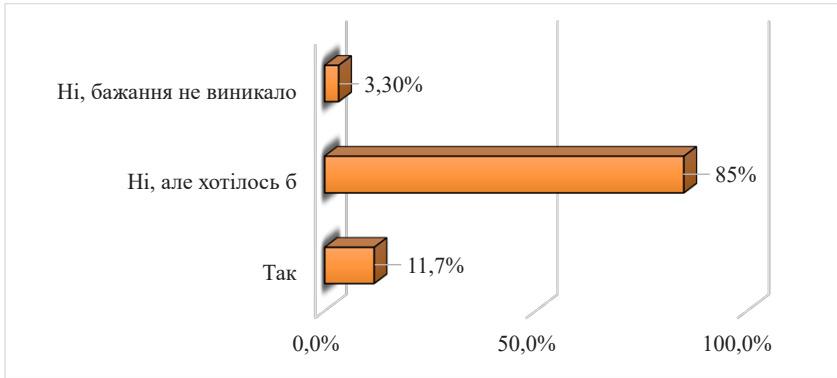

Рис. 8. Співвідношення опитаних щодо відвідуваності карнавалів

Джерело: розроблено автором

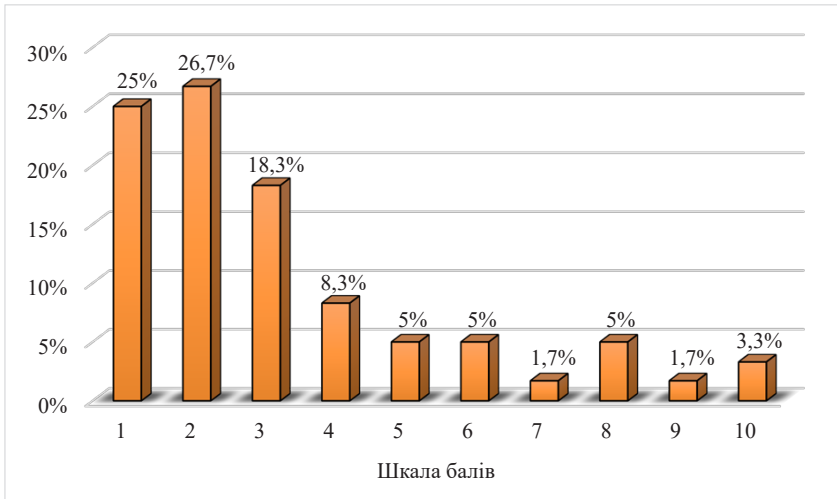

Рис. 9. Оцінка рівня розвитку карнавального туризму в Україні

Джерело: розроблено автором

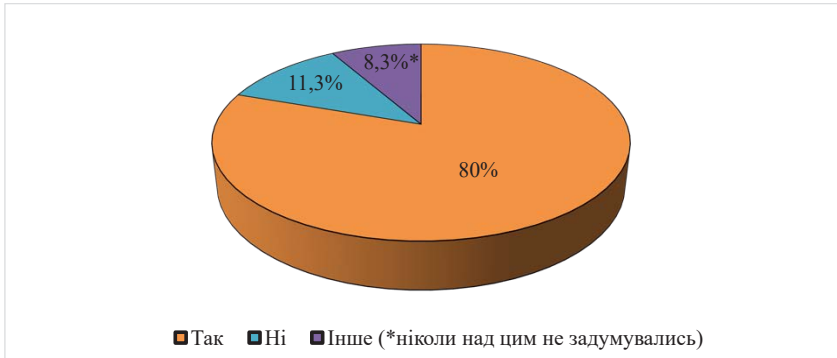

Рис. 10. Оцінка потенціалу розвитку карнавального туризму в Україні

Джерело: розроблено автором

Проте 80% опитаних вбачають потенціал до розвитку карнавального туризму в Україні.

Щодо локацій, де можуть бути проведені українські карнавали опитаним було надано вибір із трьох міст. Лідером стали Львів та Одеса, проте 3,4% були прихильниками думки не прив'язуватись до великих міст, та розвивати даний вид туризму в менш перевантажених туристами місцях.

Також опитувані, які вбачають в Україні потенціал до розвитку даного виду туризму могли порадити українським містам, що саме слід першочергово використовувати при організації карнавалів: світовий досвід чи намагання запроваджувати власні традиції та «фішки». Усі респонденти одно-

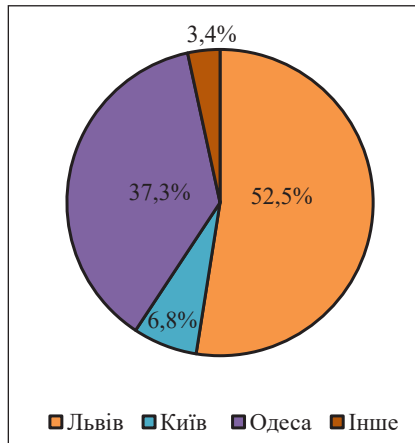

Рис. 11. Потенційні локації для проведення українських карнавалів

Джерело: розроблено автором

голосно виказували думку про те, що необхідно поєднувати світовий досвід із власними традиціями та усім, що притаманне українському народові та його культурі.

В заключному питанні анкетування, потрібно було висловити свою думку щодо прогнозів популярності карнавальних подій в Україні серед іноземних туристів. Більше 88% вважають, що такий попит неодмінно буде.

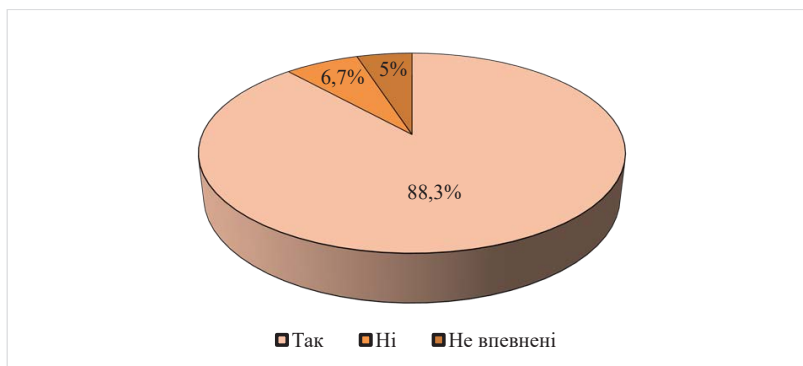

Рис. 12. Прогнози популярності українських карнавалів серед іноземців

Джерело: розроблено автором

Отже, проаналізувавши дані проведеного анкетування, можна дійти до таких висновків:

– по-перше, за віковою категорією з переважним відривом «лідирують» молоді люди, до 25 років, звідси можна сказати, що ця категорія зацікавлена в такому виді туризму, як карнавальний, і він є для неї актуальним;

– по-друге, більшість опитаних готові відвідати карнавал та виявляють до нього неабияку зацікавленість;

– по-третє, питання про те, чи вбачають опитані в Україні потенціал до розвитку карнавального туризму показало успішні результати, що служить однією з передумов до створення карнавальних подій.

Таким чином, виходячи з наведених висновків можна сказати, що зважаючи на невичерпний ресурсний потенціал, організація кар-

навальних заходів в Україні є необхідною та має значні перспективи на майбутнє. Однак даному виду туризму в Україні не приділяється належна увага, а маркетингові заходи для його популяризації не розроблені. Тому, для того, щоб привернути увагу до України на світовому ринку, необхідно розробити державну програму розвитку карнавального туризму, і домогтись залучення підтримки в організації карнавальних подій на державному рівні.

Дослідження карнавального туризму все ще знаходиться на ранній стадії розвитку, якій необхідні більш детальні дослідження, тому, щоб сприяти розвитку даного виду туризму потрібно дуже багато зусиль та мотивації.

4. Проблеми розвитку карнавального туризму

Поява та розвиток на міжнародному ринку туристичних послуг такого виду туризму, як карнавальний туризм, зумовили підвищення попиту серед споживачів на цей досить новий напрям в означеній галузі. Щорічно кількість відвідувачів карнавальних турів зростає, тим самим викликає потребу у модернізації інфраструктури, більшому вивченні туристичного попиту на такий туризм та факторів, що впливають на нього, підготовці фахівців для взаємодії зі споживачами при проведенні таких заходів та, звичайно, залученню фінансових вкладень для реалізації та розвитку карнавал-турів. Проте, Україна поки що не належить до числа країн, що приваблюють туристів на свій ринок за рахунок організації карнавалів. Адже основними причинами такого повільного розвитку є ціла низка проблемних моментів:

- повна відсутність методичної бази управління розвитком туризму з урахуванням його спрямованості. В Законі України «Про туризм» взагалі немає визначень щодо карнавального туризму та його похідних, тому це важливо враховувати [12];

- недостатність маркетингових досліджень в цій області та неефективні методи просування карнавального туризму на ринок;

- відсутність системи статистичної інформації, яка б дозволяла відслідковувати динаміку цієї галузі;

- відсутність у регіонах масштабних заходів, що регулярно повторюються, привертаять увагу світової громадськості та професійної бази даних для зацікавлених міжнародних організацій;

- відсутність або ж недостатній обсяг фінансування з боку місцевої влади.

Також, до факторів, що перешкоджають розвитку туризму в Україні, можна віднести сьогоденний рівень розвитку інфраструктури. Багато областей країни не мають відповідних складових, які б гарантували успішне проведення масових карнавалів.

- Це, насамперед, нерозвинена туристична інфраструктура та недостатній рівень розвитку сфери додаткових послуг;

- Відсутність відповідності вартості готельного обслуговування та інших послуг за їх якістю, низька кваліфікація та система навчання персоналу у сфері туризму;

- Неспроможність організувати достатню технічну базу для проведення карнавалів;

- Невідповідність територій для організації масштабних подій (наявність місць паркування, вільне пересування великої кількості людей);

- Організування достатнього рівня безпеки всіх відвідувачів.

Важливим фактом в популярності карнавалів у світі є їх правильна організація, адже це надзвичайно важка робота, яка потребує обізнаності та докладання зусиль. Типовими перешкодами в роботі організаторів карнавалу є наступні аспекти:

- одноманітність програми карнавалу, не насиченість та невідповідність до очікувань його відвідувачів;

- відсутність особливих «фішок» та особливостей в організуванні заходу;

- недостатньо добре організований тайм-менеджмент, який за собою тягне ряд проблем під час проведення;

- безсистемність в організації великих карнавалів: відсутність чіткого розподілу завдань між організаторами, технічні збої в роботі відповідного обладнання, недотримання програми заходу;

- достатньо налагоджена сфера безпеки відвідувачів (поліція, карети швидкої допомоги і т.д.);

- проблемний пошук локацій для проведення заходів.

5. Висновки

Безперечно, в умовах повномасштабного військового вторгнення, про карнавальний туризм говорити не приходиться. Проте, навіть такі обставини не позбавляють оптимізму представників туристичної індустрії. Організаторів фестивалі та інших розважальних, театральних та

костюмованих івентів уже розмірковують над введенням в програми заходів образів «привида Києва», «пса Патрона», джавеліна і байрактара, «циган із тракторами» та інших образів, які стали знаковими у даній війні. Зокрема, в Одесі цього року, під обстрілами і під звуки сирен проходила першоквітнева Гуморина-2022 під гаслом «Гуморина-Джавеліна», з елементами карнавальної ходи, центральним заходом якої став благодійний онлайн-марафон на підтримку ЗСУ. Заради того, щоб підтримати настрій одеситів, військових та гостей міста, організатори вирішили влаштувати флешмоб за участю митців у місті гумору. Звучали сучасні музичні композиції, українські народні пісні, воєнні мелодії.

Отже, карнавальний туризм в Україні має чимало негативних тенденцій, що перешкоджають його розвитку як одного з найпривабливіших різновидів туризму в країні. Проте їх вплив необхідно зменшити шляхом ретельних наукових досліджень, ухваленням державних програм щодо розвитку цього виду туризму, залученням до його організації спонсорів та меценатів, а також здійсненням ефективних маркетингових стратегій.

Запропоновані заходи сприятимуть формуванню туристичного інтересу та стабільного попиту з боку туристів до таких заходів, що, своєю чергою, стимулюватиме розвиток українського туризму загалом.

Список літератури:

1. Бабкін О. В. Спеціальні види туризму. Ростов-на-Дону : Фенікс, 2008. 252 с.
2. Буковинська Маланка 2022 / Туроператор «Розева чайка». URL: <https://rozchayka.com/gorod-muzej-nezhin/> (дата звернення: 08.05.2022).
3. Буковинський Ріо-де-Жанейро карнавал + Маланка-Фест / Туроператор «Відвідай». URL: <https://vidviday.ua/rio-de-zhenejro-malenka-fest> (дата звернення: 10.05.2022).
4. Де на Буковині можна буде побачити автентичну Маланку. URL: <https://suspilne.media/196707-de-na-bukovini-mozna-bude-pobaciti-avtenticnugalanku/> (дата звернення: 10.05.2022).
5. Заїка О. І., Бондаренко К. М. Розвиток карнавального туризму у світі. Том 2, 60. 60–63. *Матеріали VI Міжнародної ювілейної до 55-річчя ЧДТУ науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 26-27 березня 2015 року, м. Черкаси* [Текст] : у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Т. 2. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.А., 2015. 604 с.
6. Зима А. Г., Шейко О. Ю. Подієвий туризм: карнавали, фестивалі, свята, виставки, парки: препринт. Харків : Вид. ХНЕУ, 2010. 160 с.

7. Карнавал в Донецьку. URL: <https://novosti.dn.ua/news/192498-karnaval-v-donecke-vydeyo-syuzhet> (дата звернення: 10.05.2022).

8. Карнавал до Дня знань у Харкові. URL: <https://news.obozrevatel.com/ukr/society/u-tsentr-i-harkova-proveli-karnaval-do-dnya-znan.html> (дата звернення: 06.05.2022).

9. Карнавал тварин з притулку у Сумах. URL: <https://everyday.sumy.ua/30117-2/> (дата звернення: 04.05.2022).

10. Карнавал у день народження Вінниці. URL: <https://www.myvin.com.ua/ua/news/events/6691.html> (дата звернення: 06.05.2022).

11. Карнавал у центрі Львова. Фоторепортаж та відео. URL: https://tvoemisto.tv/news/karnaval_u_tsentr_i_lvova_fotoreportazh_ta_video_123729.html (дата звернення: 05.05.2022).

12. Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за видами туризму (2000–2020) / Статистична інформація / Економічна статистика / Туризм // Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 10.05.2022).

13. Красна та Вашківецька Маланка / Туроператор «Відвідай». URL: https://vidviday.ua/krasna_malanka (дата звернення 08.05.2022).

14. Масштабний карнавал «I love Dnipro» у Дніпрі. URL: <https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/34457/ponad-12-tisyach-uchasnikiv-u-dnipro-rozpochavsya-masshtabnij-karnaval-i-love-dnipro> (дата звернення: 06.05.2022).

15. МАЛАНКА-ФЕСТ 2022 / Туристична Агенція «ПАТРИОТ». URL: <https://patriot.zt.ua/ua/tour/malanka-fest.html> (дата звернення: 12.05.2022).

16. Маланка 2022 Красноільськ / Туристичний оператор «DM ТУР СЕРВІС». URL: http://www.dm-tour.com.ua/countries/ukraina/tours/malanka_222_krasnolsk (дата звернення: 11.05.2022).

17. Маланка-Фест 2022 у Чернівцях / ТОВ «ДинайТур». URL: <http://dinaitour.com/tour/%> (дата звернення: 09.05.2022).

18. Мельпомена Таврії: карнавал відкрив міжнародний фестиваль у Херсоні. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/2702711-melpomena-tavrii-karnaval-vidkriv-miznarodnij-festival-u-hesoni.html> (дата звернення: 11.05.2022).

19. Одеса святкує Гуморину-2010. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/35507.html> (дата звернення: 09.05.2022).

20. Парад епох у Франківську: де бути і що бачити на фестивалі міських культур «Межа». URL: <https://kurs.if.ua/lifestyle/parad-epoh-u-frankivsku-de-butyi-i-shho-bachyty-na-festyvali-miskyh-kultur-mezha/> (дата звернення: 05.05.2022).

21. Різдвяна Маланка у Боянах 2022. URL: <https://bukinfo.com.ua/vidpochynok/rizdviana-malanka-u-boyanah-2022> (дата звернення: 11.05.2022).

22. Святковий карнавал до 1 квітня у Полтаві. URL: <https://poltava.to/photo/1/1/> (дата звернення: 10.05.2022).

23. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу. Ніжин : Вид-во Ніжин. держ. ун-ту ім. Миколи Гоголя, 2010. 336 с.

24. Традиційний карнавал «Королева бензоколонки» у Пирятині. URL: https://www.grebenka.com/news/u_pirjatini_projshov_karnaval_koroleva_benzokolonki_foto/2019-07-29-7961 (дата звернення: 11.05.2022).

25. Український туристичний портал «УкрТуризм». URL: <http://www.ukrtourism.com> (дата звернення: 06.04.2022).

26. Фестиваль Santa Muerte Carnival: Арт-завод Платформа перетворюють на мексиканське місто. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/city/promo/287137-karnavalna-hoda-na-festivali-santa-muerte-carnival> (дата звернення: 06.05.2022).

27. Шолудько Н. Г. Карнавал як феномен туристичної анімації: історико-культурологічний аспект. *Програмний комітет: Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук*. Рівне : РДГУ, 2015. С. 131.

28. Як Маланка та Переберія чернівчан розважали. Репортаж з фестивалю «Маланка Fest 2022». URL: <https://bukinfo.com.ua/vidpochynok/yak-malanka-ta-pereberiya-chernivchan-rozvezhaly-reportazh-z-festyvalyu-malanka-fest-2022> (дата звернення: 09.05.2022).

References:

1. Babkin O. V. (2008) Spetsialni vydy turyzmu [Special types of tourism]. Rostov-na-Donu: Feniks. (in Ukrainian)

2. Bukovynska Malanka 2022 / Turoperator “Rozheva chaika” [Bukovynska Malanka 2022 / Tour operator “Rozheva Chaika”]. Available at: <https://rozchayka.com/gorod-muzej-nezhin/> (in Ukrainian)

3. Bukovynskyi Rio-de-Zhaneiro karnaval + Malanka-Fest / Turoperator “Vidvidai” [Bukovyna Rio de Janeiro carnival + Malanka-Fest / Tour operator “Visit”]. Available at: <https://vidviday.ua/rio-de-zhenejro-malanka-fest> (in Ukrainian)

4. De na Bukovyni mozhna bude pobachyty avtentychnu Malanku [Where in Bukovina it will be possible to see authentic Malanka]. Available at: <https://suspilne.media/196707-de-na-bukovini-mozna-bude-pobaciti-avtenticnu-malanku/> (in Ukrainian)

5. Zaika O. I., Bondarenko K. M. (2015) Rozvytok karnavalnogo turizmu u sviti [Development of carnival tourism in the world]. *Materialy VI Mizhnarodnoi yuvileinoi do 55-richchia ChDTU naukovopraktychnoi konferentsii “Turystychnyi ta hotelno-restoranni biznes v Ukraini: problemy rozvytku ta rehuliuвання” – Materials of the 6th International jubilee scientific-practical conference for the 55th anniversary of ChDTU “Tourist and hotel-restaurant business in Ukraine: problems of development and regulation”*: 26-27 bereznia 2015 roku, m. Cherkasy [Tekst]: u 2-kh tomakh / M-vo osvity i nauky Ukrainy, Cherkas. derzh. tekhnol. un-t.-T. 2. Cherkasy: Vydavets Chabanenko Yu.A., tom 2, 60–63. (in Ukrainian)

6. Zyma A. H., Sheiko O. Yu. (2010) Podiiivnyi turizm: karnavaly, festyvali, sviata, vystavky, parky: prepyrnt [Event tourism: carnivals, festivals, holidays, exhibitions, parks]. Kharkiv: Vyd. KhNEU. (in Ukrainian)

7. Karnaval v Donetsku [Carnival in Donetsk]. Available at: <https://novosti.dn.ua/news/192498-karnaval-v-donecke-vydeo-syuzhet> (in Ukrainian)

8. Karnaval do Dnia znan u Kharkovi [Carnival for the Day of Knowledge in Kharkiv]. Available at: <https://news.obozrevatel.com/ukr/society/u-tsentr-harkova-proveli-karnaval-do-dnya-znan.html> (in Ukrainian)

9. Karnaval tvaryn z pryutlku u Sumakh [Carnival of animals from the shelter in Sumy. Available at: <https://everyday.sumy.ua/30117-2/> (in Ukrainian)

10. Karnaval u den narodzhennia Vinnytsi [Carnival on the birthday of Vinnytsia]. Available at: <https://www.myvin.com.ua/ua/news/events/6691.html> (in Ukrainian)

11. Karnaval u sentri Lvova. Fotoreportazh ta video [Carnival in the center of Lviv. Photo report and video]. Available at: https://tvoemisto.tv/news/karnaval_u_sentri_lvova_fotoreportazh_ta_video_123729.html (in Ukrainian)

12. Kilkist turystiv, obsluhovanykh turoperatoramy ta turahentamy, za vydamy turyzmu (2000–2020) [Number of tourists served by tour operators and travel agents, by types of tourism (2000–2020)]. Statystychna informatsiia / Ekonomichna statystyka / Turyzm // Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy – Statistical information / Economic statistics / Tourism // Official website of the State Statistics Service of Ukraine. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (in Ukrainian)

13. Krasna ta Vashkivetska Malanka / Turoperator “Vidvidai” [Krasna and Vashkivetska Malanka / Touoperator “Visit”]. Available at: https://vidviday.ua/krasna_malanka (in Ukrainian)

14. Masshtabnyi karnaval “I love Dnipro” u Dnipri [Large-scale carnival “I love Dnipro” in Dnipro]. Available at: <https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/34457/ponad-12-tisyach-uchasnikiv-u-dnipri-rozpochavsya-masshtabnij-karnaval-i-love-dnipro> (in Ukrainian)

15. Malanka 2022 Krasnoilsk / Turystychnyi operator “DM TUR SERVIS” [Malanka 2022 Krasnoilsk / Tourist operator “DM TOUR SERVICE”]. Available at: http://www.dm-tour.com.ua/countries/ykraina/tours/malanka_222_krasnolsk (in Ukrainian)

16. MALANKA-FEST 2022 / Turystychna Ahentsiia “PATRIOT” [MALANKA-FEST 2022 / PATRIOT Tourist Agency]. Available at: <https://patriot.zt.ua/ua/tour/malanka-fest.html> (in Ukrainian)

17. Malanka-Fest 2022 u Chernivtsiakh / TOV “DynaTur” [Malanka-Fest 2022 in Chernivtsi / DinaTour LLC]. Retrieved from: <http://dinaitour.com/tour/> (in Ukrainian)

18. Melpomena Tavrii: karnaval vidkryv mizhnarodnyi festyval u Khersoni [Melpomena Tavrii: the carnival opened the international festival in Kherson]. Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/2702711-melpomena-tavrii-karnaval-vidkryv-mizhnarodnij-festival-u-hesoni.html> (in Ukrainian)

19. Odesa sviatkuie Humorynu-2010 [Odesa celebrates Humorina-2010]. Available at: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/35507.html> (in Ukrainian)

20. Parad epokh u Frankivsku: de buty i shcho bachyty na festyvali miskykh kultur “Mezha” [Parade of epochs in Frankivsk: where to be and what to see at the festival of urban cultures “Mezha”]. Available at: <https://kurs.if.ua/lifestyle/parad-epoh-u-frankivsku-de-buty-i-shho-bachyty-na-festyvali-miskyh-kultur-mezha/> (in Ukrainian)

21. Rizdviana Malanka u Boianakh 2022 [Christmas Malanka in Boyanah 2022]. Available at: <https://bukinfo.com.ua/vidpochynok/rizdviana-malanka-u-boyanah-2022> (in Ukrainian)

22. Sviatkovi karnaval do 1 kvitnia u Poltavi [Festive carnival until April 1 in Poltava]. Available at: <https://poltava.to/photo/1/1/> (in Ukrainian)

23. Smal I. V. (2010) Turystychni resursy svitu [Tourist resources of the world]. Nizhyn: Vyd-vo Nizhyn. derzh. un-tu im. Mykoly Hoholia. (in Ukrainian)

24. Tradytsiinyi karnaval “Koroleva benzokolonky” u Pyriatyni [Traditional carnival “Koroleva benzokolonky” in Piryatin]. Available at: https://www.grebenka.com/news/u_pirjatini_projshov_karnaval_koroleva_benzokolonki_foto/2019-07-29-7961 (in Ukrainian)

25. Ukrainskyi turystychnyi portal “UkrTuryzm” [Ukrainian tourist portal “UkrTourism”]. Available at: <http://www.ukrtourism.com> (in Ukrainian)

26. Festyval Santa Muerte Carnival: Art-zavod Platforma peretvoriat na meksykanske misto [Santa Muerte Carnival Festival: Art-factory The platform will be transformed into a Mexican city]. Available at: <https://www.the-village.com.ua/village/city/promo/287137-karnavalna-hoda-na-festivali-santa-muerte-carnival> (in Ukrainian)

27. Sholudko, N. H. (2015) Karnaval yak fenomen turystychnoi animatsii: istoryko-kulturolohichniy aspekt [Carnival as a phenomenon of tourist animation: historical and cultural aspect]. *Prohramnyi komitet: Postolovskiy Ruslan Mykhailovych, kandydat istorychnykh nauk*. Rivne: RDHU. (in Ukrainian)

28. Iak Malanka ta Pereberiiia chernivchan rozvazhaly. Reportazh z festyvaliu “Malanka Fest 2022” [How Malanka and Pereberia entertained Chernivtsi. Report from the festival “Malanka Fest 2022”]. Available at: <https://bukinfo.com.ua/vid-pochynok/yak-malanka-ta-pereberiya-chernivchan-rozvazhaly-reportazh-z-festyvalyu-malanka-fest-2022> (in Ukrainian)